

Valtion talousarvio vuodelle 2025

Metsähallituksen lausunto

Ympäristövaliokunnalle 1.10.2024

**Henrik Jansson, luontopalvelujohtaja
p. 0400 328 759**

Kuva: Harri Tarvainen

Huomioita valtion talousarviosta 2025

Pääluokka 35, pääasiassa ympäristön- ja luonnonsuojelu (YM)

- Luontopalvelujen budjettirahoitus on pääosin momentilla 35.10.52. Vastuut ovat vuosien varrella lisääntyneet merkittävästi, ja **perusrahoituksen on riitettävä käytännössä kaikkeen tekemiseen**. Myös niin sanotun **avolaitosrahan (1,3 M€) alasajo** vaikuttaa tilanteeseen, sillä perusrahoituksella on hoidettava merkittävä osa eteläisen Suomen retkeilyinfrastruktuurista, jotka aiemmin on hoidettu vankityönä.
- **Toiminnan ja tuottavuuden kehittämistä on tehty jo monin tavoin:** mm. johtamisjärjestelmän uudistus, toimintatapauudistus ja organisaatorakenteen yksinkertaistaminen, muutosneuvottelujen kautta 38 vakituista ja 100 määräaikaista työsuhdetta päättyi. Lisäksi käynnissä on mm. mittava kiinteistöomaisuuden läpikäynti ja laaja tuottavuutta lisäävä tietojärjestelmä- ja arkkitehtuuriuudistus.
- Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan Suomi tavoittelee luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä ja vastaa kansainvälisiin sitoumuksiin. Lisäksi EU:n ennallistamisasetuksen vähintään 20 prosentilla maa- ja merialueita tulee tehdä ennallistamistoimia vuoteen 2030 mennessä. Suojelualueiden rooli tavoitteiden saavuttamisessa on merkittävä. Luontopalvelut on ehdottanut **10 milj. € lisärahoitusta Helmi-ohjelman toteutukseen vuodelle 2025** (JTS 2025-2028).

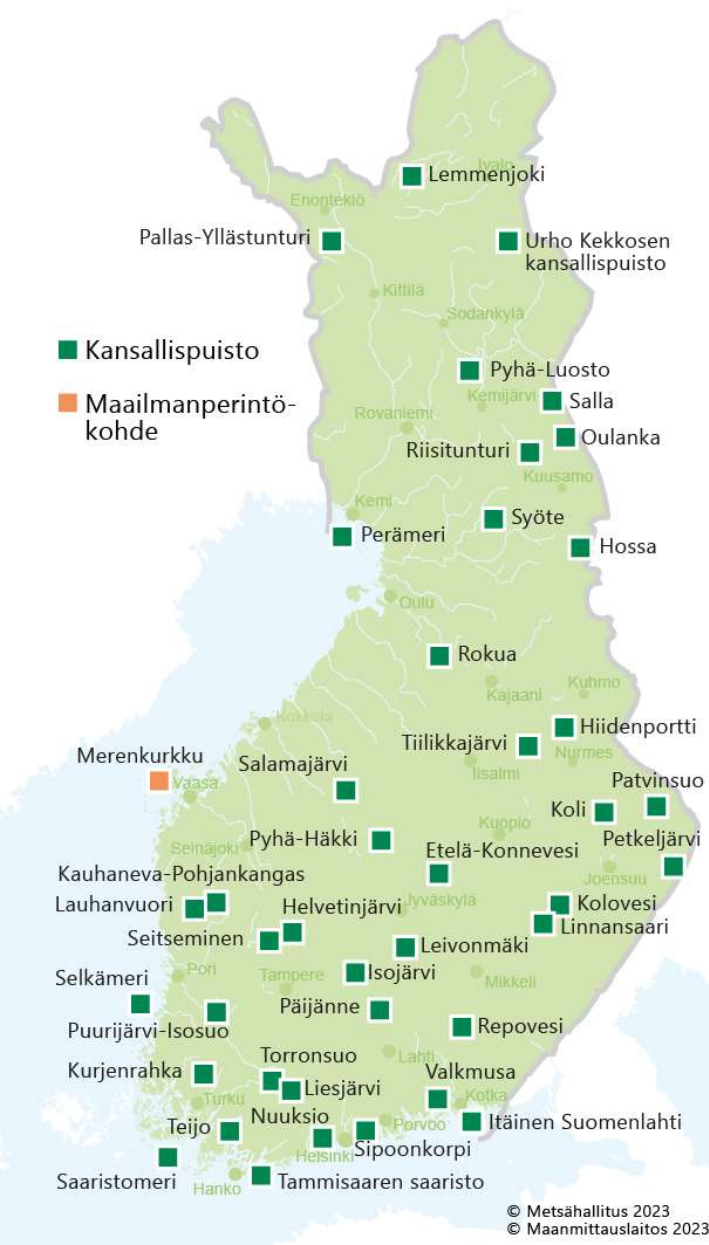
Huomioita valtion talousarviosta 2025

Pääluokka 35, pääasiassa ympäristön- ja luonnonsuojelu (YM)

2

- Metsähallituksen paikkatietoon perustuvien tietojärjestelmien rooli luonnonsuojeluhallinnon yhteiskäyttöisissä palveluissa on merkittävä. Toimintaympäristön muutokset edellyttävät nopeaa ja reaaliaikaista päätöksentekoa, datan laajempaa hyödyntämistä, toiminnan ohjaamista tiedolla johtamisen lähtökohdista sekä datan avaamista. Luontopalvelut edistää digitalisaatiota asiakkaiden, yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa (mm. ympäristöhallinto, MMM, LUKE, Riistakeskus), ja on ehdottanut **0,7 milj. € lisärahoitusta digikokonaisuuden kehittämiseen** vuodelle 2025 (JTS 2024-2028).
- STRAVA-työryhmässä selvitettiin strategisia vajaakäyttöisiä kulttuurihistoriallisia kohteita. Työryhmä esitti kolmen Luontopalvelujen kohteen valtio-omistuksesta luopumista vuoteen 2029 mennessä (Kajaanin rauniolinna, Svartholman merilinnoitus sekä valtion osuus Kärnäkosken linnoituksesta). Arvio kohteiden luovuttamisen edellyttämistä toimenpiteistä on 2 milj. €, ja muiden kohteiden hoito vuositasolla 2,75 milj.€ (pysyvä kehyksen nosto), jotta kansallisesti merkittävän kulttuuriomaisuuden arvo ei heikkene ja vauriot laajene. Luontopalvelut on ehdottanut **4,75 milj. € lisärahoitusta STRAVAn toteutukseen** vuodelle 2025. (JTS 2025-2028)

Metsähallituksen Luontopalvelut – yhteiskunnallista hyvinvointia luonnosta

Luonnonsuojelualueverkoston hoitaja luonnon ja ihmisten hyväksi

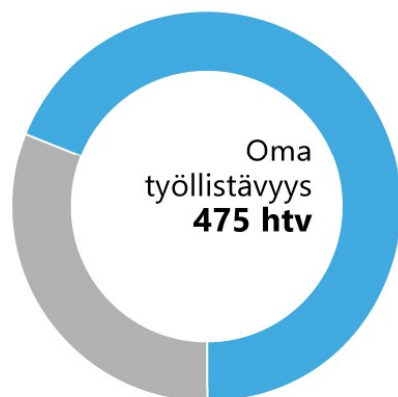
- **41 kansallispuistoa**, yli 1 miljoona hehtaaria.
Hoidossa koko Suomen luonnonsuojelualueverkosto, hoidettavia alueita on taseessa 4,5 miljoonaa ha.
- Kansallispuistojen **käyntimäärät** jatkavat pitkän aikavälin kasvuaan.
- Luontopalvelut on **Helmi-elinympäristöohjelman** merkittävin toteuttaja Suomen luonnon hoitajana olemassa olevilla suojelualueilla.
- **Digipalveluja ja -järjestelmiä** kehitetään merkittävästi: asiakaspalvelu, tiedon taso mm. luontoa koskevaan päätöksentekoon ja kustannustehokkuus paranevat.
 - Hyödyt myös Metsähallituksen ulkopuolelle

Yhteiskunnallista hyvinvointia luonnosta

Esimerkkejä Metsähallituksen Luontopalvelujen taloudellisesta vaikuttavuudesta vuonna 2023

708 htv

Luontopalvelujen perus- ja erillirahoituksen tuottamia työllisyysvaikutuksia vuonna 2023.

Ostopalvelujen tuottamat työllisyysvaikutukset **233 htv**

164 milj. €

kansanterveydellisiä vaikutuksia vuonna 2023 (UKK-instituutti).

Kävijät arvioivat yhden käynnin arvoksi keskimäärin **100 €**.

413 milj. €

kävijöiden rahankäytön vaikutukset luontokohteiden lähiseudulle vuonna 2023.

N. **1 300** matkailun kumppaniyritystä ympäri Suomen.

Suomalaiselle luonnolle ja sen myötä yrittäjille

Luontopalveluiden luonnonhoito ja ennallistaminen on ristiriidatonta ja luo paikallisia hyötyjä.

- Suomen ainutlaatuista luontoa on vain Suomessa
- Helmi-ohjelman kustannustehokas toteutus
- Ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt suojelualueilla varmistavat tehdyn investoinnin eli luonnonsuojelualueen hankinnan hyödyn
- Monet paikalliset yritykset matkailusta urakoitsijoihin saavat työtä ja maatalousyrittäjät laidunalueita eläimilleen

Kuva: Ilkka Immonen

Ilmastotavoitteiden saavuttamiselle

Suojelualueverkosto on hiilinielu- ja hiilivarasto, jota hoitamalla tuetaan Suomen ilmastotavoitteita kustannustehokkaasti.

- Olemassa oleva suojelualueverkosto auttaa ilmastomuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa.
- Ennallistaminen ja luonnonhoito lisäävät pitkällä aikavälillä tätä vaikutusta.
- Suojelualueiden hoito yhdistää ilmastotavoitteet sekä luonnon monimuotoisuuden tavoitteet
- Tiedolla johtamisen avulla tehdään vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat päätökset

Kuva: Hanna Aho

Lapsille, terveydelle ja hyvinvoinnille

Luontopalvelut tavoittaa suurimman osan suomalaisista. Merkittävä rooli lasten hyvinvoinnissa: Suomen luonnon arvon ymmärtäminen, fyysinen ja psyykkinen terveys.

- Luonnossa liikkuminen on edullisin tapa saada suomalaiset liikkumaan
- Kansallispuistojen reitit ja rakenteet ovat yhä enemmän esteettömiä: suuri merkitys lapsiperheille ja ikääntyvälle väestölle
- UKK-instituutin mukaan kansallispuistokäynneistä syntyi hyvinvointivaikutusten kautta säästöjä kansanterveydelle vuonna 2023 yhteensä 164 miljoonaa euroa

Kuva: Harri Tarvainen

Luontomatkailulle, taloudelle, työllisyydelle ja Suomi-brändille

**Mahdollistamme matkailua yhteistyössä
yli 1 000 yrityksen kanssa kautta maan.**

- Kansallispuistot = Suomi-brändiä vahvistava voimavara, kotimaan ja kv-matkailun tukijalka
- Kansallispuistoissa 3,6 milj. käyntiä v. 2023
- Kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön vaikutus lähialueille oli 413 milj. euroa vuonna 2023
- Kumppaniyrityksiä eri puolilla Suomea on noin 1300

Tuottavuudelle digitalisaation keinoin

- **Tuotamme edelläkävijöinä asiakaslähtöisiä digipalveluja suomalaisille luonnossa liikkujille sekä dataa, joka palvelee eduskuntaa, ministeriöitä, ympäristöhallintoa ja jatkossa myös yritystoimintaa.**
- Toimintamme ytimessä on arvon tuotto ja jatkuva toiminnan parantaminen
- Toimintamme on läpinäkyvää ja tuottaa laadukasta dataa kaikille tarvitsijoille
- Tarjoamme käyttäjälähtöiset digitaaliset palvelut sujuvan ja tehokkaan asiakaspalvelun tueksi

Kuva: Minja Vitikka

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus